

ÅRSMØTEPROTOKOLL SØR-TRØNDELAG BONDELAG 2019

Onsdag 20. mars og torsdag 21. mars 2019
Scandic Hell, Stjørdal

Onsdag 20. mars – felles opplegg med Nord-Trøndelag Bondelag

Årsmøtet åpnet kl 11.00

Møtelederne Frank Røym (STB) og Karl Fredrik Okkenhaug (NTB) åpnet årsmøtet som denne dagen har felles program og opplegg med Nord-Trøndelag Bondelag.

Årsmøtet sang Bondesangen av Jonas Dahl.

Fylkeslederne Borgny Kjølstad Grande (NTB) og Kari Åker (STB) ønsket velkommen til årsmøtet: Alle delegater, gjester fra det offentlige, samvirkeorganisasjonene og politikere. Historisk og ærbødig dag. Delte følelser. Historie og tradisjoner skal endres. Vi har lært hverandre å kjenne, og funnet motivasjon for å få til et samarbeid. Spenningstid og ei endringstid hvor vi skal skape en ny organisasjon. Mye å dele og mye å bygge videre på. Inkluder hverandre. Vi har styrke.

Resolusjonskomite: Knut Johan Singstad, Audhild Slapgård, Anny Rønning og Tormod Bergum.

Fylkesstyrene ble presentert.

Sak 12 diskuteres i generaldebatten.

Frank Røym ledet møtet fram til lunsj. Praktisk informasjon. Tre minutters taletid. Hilsningstaler er ønsket formiddag 21. mars under generaldebatten. Jon Fredrik Skauge ble trukket fram for arbeidet bak Michelin-stjernene.

SAK 6 INNLEGG FRA STYRET I NORGES BONDELAG

Frøydis Haugen, 2. nestleder i Norges Bondelag holdt innlegg, melkeprodusent nord i Hordaland som kom inn i næringa gjennom å kjøpe en gård.

Spennende å møte et samlet Trøndelag. I medlemsorganisasjonen Norges Bondelag er det viktig at vi har aktive lokallag. Lokallagene har en nøkkelrolle i arbeidet som gjøres næringspolitisk. Dobbeltrøller i lokallagsstyrer, tillitsvalgte som har en annen jobb utenfor gården er veldig viktige for holdninger og kunnskap om landbruket. Ny landbruksminister, flertallsregjering i Stortinget. Vi må knytte til oss politikere på alle nivå. Vårkampanjen 1.-12. april er kjempeviktig å gjennomføre: Gårdsbesøk, måltid med lokale politikere. Ny

regjeringsplattform (Granavolden-erklæringa), igjen, med to klare tap for landbruket: Pelsdyr og myr. De fire bærebjelken og de viktigste virkemidlene i norsk landbrukspolitikkk står fast, og det er viktig. Høringssvaret engangspurker. Jordbruksoppgjøret 2019- inntekt, markedsmuligheter, utnytte norske arealer korn/kraftfôr, avlingsskadeordning, klima og miljø. Produksjonsfordeling. God dyrevelferd. Importvernet og regulering av produksjonen. Pelsdyr - næringsforbudet er basert på et mangelfullt høringsutkast. Sikre at aktørene erstattes fullt ut for hele det økonomiske tapet som forbudet medfører. Rovviltforvaltning der beiteprioriterte områder må få økt forutsigbarhet. Rovviltnemdene må opprettholdes og gis mer ansvar. Jordvern der jordloven må strammes inn, omdisponering til fylkesmannen, må være samfunnskritisk. Opsjonsavtaler bør være forbudt. Egen nedbygging må vi ta innover oss og finne gode løsninger for å unngå.

Spørsmål til Frøydis Haugen:

Tor Ole Bjerkan, NTBU: Hvordan jobber bondelaget sentralt med å øke kunnskapen blant unge om jordvern?

Nils Asle Dolmset, TINE: Hilser fra eierrådsutvalgsmedlem som ikke kunne møte. Litt for forsiktig når det gjelder markedsutfordringer. Hvor befinner det norske landbruket seg i 2030 gitt at importen og kostnadsutvikling fortsetter som i dag? De lange linjene.

Svar kunnskap, Frøydis Haugen: Vi trenger noen møteplasser med ungdommene. Vi trenger gode «influencere» som har påvirkningskraft. Hovedansvaret ligger hos lokallagene og fylkeslagene: Åpen Gård og Landbruksspillet. Samarbeid med Natur og Ungdom, Spire ol. Potensiale for å gjøre mer.

Svar markedsutfordringer, Frøydis Haugen: Prioritering i innlegget. TINE ble i 2015 spurt hvordan de så på bortfall av eksportstøtte, som da ikke ble sett på som noe problem.

Aud Mari Folden, Gartnerhallen: Markedsutfordringer og markedsmuligheter. Volumvekst på 50% innen 2030 planlegges i Gartnerhallen. Hvor ligger markedsmulighetene for grønt? Hvordan sikre at veksten er norsk vare?

Audhild Slapgård, NTB: Konesjonsendringene på gris, hvorfor tas ikke reguleringene på smågrisen i stedet?

Kari Åker, STB: Rovdyr og arbeidet med bestandstall bjørn som er gjort i Trøndelag. Hvordan griper dere an arbeidet som er gjort? Handlingsrom i Grana-erklæringen.

Svar markedsmuligheter grønt, Frøydis Haugen: Tett samarbeid mellom organisasjonene gjennom året. Løfte næringa og gjøre den konkurransedyktig opp mot importen. Velg norsk.

Svar grisen, Frøydis Haugen: Mange innspill på hvordan. Må forholde oss også til internasjonalt regelverk. For å oppnå det resultatet vi vil, så er det kommet fram at å regulere på purker er det beste.

Svar rovdyr og offensivitet i jordbruksforhandlingene, Frøydis Haugen: Vi er spente på handlingsrommet og har klare forventninger til den nye ministeren. Kommer tilbake med svar på rovdyr.

Knut Johan Singstad takket Frøydis Haugen for innlegget. Ønsket lykke til med jobben utover våren.

Pause i årsmøtet kl 12.10 - 12.30

PROGRAM I ÅRSMØTET

Matfylket Trøndelag i et framtidsperspektiv ved fylkesstyremedlem Erlend Fiskum i Nord-Trøndelag Bondelag

Landbruket er Trøndelags største næring. 18.500 arbeidsplasser kan knyttes til næringa. Hjørnesteinsbedrifta i hele Trøndelag. Fylket med flest husdyrproduksjonsbedrifter. Stor på lokalmat. Landets fremste matregion. Uansett hvor god bonden er som agronom, husdyrbruker og industrieier: Alt står og feller på den norske landbruksmodellen som har bestått og er lappet på i over 80 år. En svekkelse av landbrukssamvirket svekker den norske matberedskapen. Er vi sikre på at størst alltid er best? Landbrukets mulighet i det grønne skiftet, bioøkonomien og klimadebatten. Priggitt å få avtale med minst en av de tre matvarekjedene. Tror at alle ønsker det samme: At vi skal ha en matproduksjon på norske ressurser og en desentralisert matindustri.

Mat og markedssituasjonen ved adm.dir for REMA 1000 AS, Ole Robert Reitan

- **Er den sterke kjedemakta til fordel eller hinder for norsk matproduksjon?**
- **Hvordan ser dere for dere norsk matproduksjon om 10 år?**
- **Egne merkevarer (EMV) et hinder eller en mulighet?**

Ole Robert Reitan holdt et innlegg der han dro fram sin bakgrunn fra Soknedal og besøkene på oldefarens gård hvor han var med på slike ting som «hæsjing» og formiddagsmaten var på det tidspunktet vi nå spiser frokost. Både i gårdsdrift og kolonialdrift er det verdiskapende for barn å få bidra. Reitan sa at det er usunt med et konsentrert dagligvaremarked i Norge. I Rema er de opptatt av bærekraft og har brukt FNs bærekraftsmål som utgangspunkt for egne bærekraftsmål. Klodens framtid er viktig, og matproduksjonen må være bærekraftig. Rema 1000 spør kunden, og kundeundersøkelser har vist at en nå er opptatt av lavest mulig matsvinn, mer miljøvennlig emballasje og at det skal være lokalprodusert mat.

Plantebasert kost er årets mattrend. Reitan fortalte historien om jobben med å ta bort palmeolje – den startet hos Rema. Hubbard-kyllingen som lever lenger og har aktiviteter i fjøsmiljøet. Kyllingfabrikken på Orkanger som har gjennomført verdens største jordflyttingsprosjekt. Reitan hevdet at det var et samarbeid mellom Nortura og Norsk Kylling

om å bygge slaktekyllinganlegg sammen. Lokale varer som leveres til Rema – Reitan sier det er ulogisk at vi skal drive og flytte varer rundt i Norge.

Økologi tar mye lengre tid i Norge enn i resten av Europa. Reitan eier en stor økologisk gård i Danmark, Gram Slott. Om «matmonopol» sa han at nei, det er ikke bra at det bare er tre store matkjeder i Norge som konkurrerer i matvarehandelen. Norgesgruppen har 50% av matvaredistribusjonen, og det er matvaredistribusjonen som legger føringene og grunnlaget for hvordan matvarehandelen foregår. Reitan sa at han ønsker å samarbeide med den bondeide industrien så mye som mulig, men at de ønsker fair behandling. Egne merkevarer (EMV) er en fordel for dynamikken i bransjen, sa han. Ja, vi er på lag, hevdet han.

Følgende hadde ordet i debatten:

Tore Rennan (NTB), Anna Neergaard Rathe (STB), Hans Petter Hestmo (Osen), Anita Marø (NTB), Ingunn Vinge (NTB), Borgny K Grande (NTB), Lars Morten Rosmo (Nortura), Sigrid Hjørnegård (Norges Bondelag), Halvor Braa (STB), Knut Johan Singstad (STB), Inger Råde (NTB), Kari Toftaker (Oppdal) og Aud Mari Folden (Gartnerhallen).

Følgende tema ble tatt opp:

Bondens inntjening på sine produkter i forhold til Remas mål om billig mat, økonomisk risiko, bonden har ikke mer å gi så hvordan skal Reitan gi forbruker mat til stadig lavere pris, distribusjon og avstander, forutsigbarhet, klima og bærekraft.

Følgende ble svart av Ole Robert Reitan:

Hvitt kjøtt selges med tap i 2018, langsiktige investeringer i anlegg i Norge, usunn konkurranse mellom de tre store aktørene Coop, Rema og Norgesgruppen, harde forhandlinger, 1 mrd NOK i kostnadsinntjening kommer forbrukeren til gode, landbrukssamvikene må gi lik pris til alle i forhandlingene, «hubben» på Vinterbro skal dekke Østlandet, de andre anleggene skal fortsatt bestå. Inntjening ligger i pakkinga av pallene. Vertikal integrering, det ligger ikke noe behov i det for å eie, men en er tett på produsenten, innovasjon. Ta dere sammen – innover mer! Invitasjon til bli med til Gram Slott i Danmark.

Årsmøtet ble hevet for lunsj kl 14.30 – 15.10.

Malawi, bursdagsinnsamling, bursdagssang for Petter Harald Kimo 50 år i dag.

Karl Fredrik Okkenhaug ledet møtet herfra.

Hvordan bygger vi BondeLAGET Trøndelag 2020? ved generalsekretær i Norges Bondelag, Sigrid Hjørnegård

Varm i hjertet ved tanken på å bygge bondelaget. Vi skal ha gode medlemsmøter, det skal være sosialt og framtidsretta. Det skal bygges ett nytt og felles lag av to livskraftige lag: Hvorfor skal vi gjøre det og hvordan skal vi gjøre det?

Ståa i medlemsundersøkelsen: De viktigste grunnene for å være i bondelaget sier medlemmene er fagorganisasjonen, det å støtte norsk matproduksjon og støtte bondelagets

politiske arbeid. Det forventes av flest at en bygger omdømmet til norsk matproduksjon og jobber næringspolitisk.

Bondelaget er en slagkraftig organisasjon og som kan drive «effektivt lobbyarbeid». I 2005 måtte det gjøres en jobb for å snu holdninga til norsk landbruk og hindre splittelser i landbrukets organisasjoner. WTO-marsjen fra Stjørdal til Geneve var med og samlet landbruket igjen.

Når det gjelder regionprosessen så har ikke Norges Bondelag tegnet kartet, men vi må forholde oss til det. Vi skal møte ulemper offensivt, det kan være at det ligger noen store muligheter i dette.

Hvorfor Trøndelag Bondelag? I Trøndelag har det vært bevisst matsatsing over mange år. Det er bygd opp over tid, og en har en veldig bra matfestival. Nå har to restauranter i Trøndelag fått to Michelin-stjerner, og råvareprodusentene trekkes fram. Veien videre krever et sterkt og godt bondelag. Trøndelag har Grønn Forskning, Landbruk 21, AgriTech Nordic, landbrukskluster i Steinkjer, teknologiutvikling – bondelaget skal lede an veien videre.

Hvordan? En organisasjonskultur som er god og som skaper et fellesskap hvor det er interessant og spennende å være. Åpent og velkommen, og som feirer seire. LE – DEL – SE: Tenke positivt, satse på hverandre og være villig til å gi av seg selv – bidra til fellesskapet, andre har noe ikke jeg har, som jeg kan lære av. Heie på hverandre.

Lokallaget – medlemmene føler seg velkommen, det må vi ta vare på. Faglig arbeid for medlemmene, kommunikasjon og drift av laget.

Etter summing rundt spørsmålet hvordan kan fylkeslaget tilrettelegge for bedre arbeid i lokallag:

- Se hva TINE og Nortura gjør når det gjelder opplæring.
- Organisasjonskurs slik av vi blir gode på organisasjonen.
- Noen må ut og «ta oss i øran» når vi ikke gjør det vi skal (oppfølging).
- Videreutvikle fadderlagsordninga/skolering av fadder i den rollen.
- Webinar, bruke podcast, bruke kompetanse i lokallaga, presentasjonsteknikk.
- Informasjonsflyt, ikke alle leser alt.

«Glød, GULL & Ære – vi kan alle ha noe å lære» ved Lars Kolsrud, lege ved Olympiatoppen

Lars Kolsrud deltar av sine erfaringer fra prestasjonsmiljøet på Olympiatoppen.

- Respekt og stor takhøyde
- Prestasjon i fokus
- Støtte til hverandre, erfaren og uerfaren, både praktisk og noen ganger økonomisk
- Det skjer utvikling, en forandring i noe. Vær positiv til forandringer – «si i fra hvis du ser noe vi kan forbedre!»
- Framtida – det eneste vi vet om den er at det blir forandringer.
- Søvn + mat + fysisk form må til for at vi skal prestere.
- «Hvordan kan jeg tenke på deg slik at du blir bra for meg?»

- Hva er og hvem har spisskompetansen i vårt lag? Utnytter vi ulikheten?
- Hva har du i «Go`mappa» di? (Marit Breivik): Hva er du god til? Hva trives du med?
- «Ingen fortjener å være på et bedre lag enn de er villig til aktivt å bidra med selv»
- «Laget» er viktig, selv om vi jobber alene.
- «Vi er alltid et lag, unntatt fra start til mål» (Kjetil Jansrud
- GLEDE: Glød – Lek – Entusiasme – Drømmer – Egoisme
- Trivsel = Glød x Glød / fysisk + psykisk smerte = Prestasjon
- «Hvordan kan dette bli moro da? Jeg mener hele pakka.» (Hanevold)
- «Hvordan kan dette bli bra? (Eggen)
- WIN: What`s – Important – Now

Oppsummering og avslutning ved fylkeslederne

⇒ «Bli det hær nå arti da? Æ meine heile pakken.»

Årsmøtet ble hevet kl 18.00

Felles middag med underholdning

Torsdag 21. mars – felles opplegg med Nord-Trøndelag Bondelag

Årsmøtet ble åpnet kl 08.30 og møteleder Karl Fredrik ønsket velkommen til dag to på årsmøtet. Møtet er åpent, unntatt sak 15 som holdes lukket.

SAK 4 LEDERS TALE

Fylkeslederne Borgny Kjølstad Grande (NTB) og Kari Åker (STB) holdt felles leders tale.

Trøndelag Bondelag:

Vi lever i en endringstid. Det meste endres, grenser flyttes, folk flyttes, hverdagen endres. Så også i Bondelaget.

Det er få ting som er som før. Det å være fylkesleder i bondelaget er heller ikke som før. Før kunne vi uttale oss vegne av eget fylke – nå må vi samsnakkes først. Før kunne vi forholde oss til et fylkesstyre – nå har vi to. Før kunne vi sitte i hvert vårt styre å le litt av sør/nord – trøndere – nå sitter vi rundt samme bord. Før kunne vi forholde oss til en organisasjonssjef – nå har vi to. Før fikk vi tildelt en halvtime hver på årsmøtet – nå må vi dele på tiden. Dette er altså verdenspremiere på felles leders tale til Trøndelag Bondelag.

Det er med stolthet at vi i dag står her og kan ha felles leders tale på felles årsmøte. Det er med stolthet at vi legger frem et felles innspill til jordbruksforhandlingene. Etter flere år med «påtvunget» samhandling, bygging av tillit, respekt og diskusjoner – kroner vi arbeidet i dag med en god tone, en tro på samhandlingen og energi til å bygge Trøndelag Bondelag. For oss var felles styremøte forrige uke en skikkelig god opplevelse. Der diskuterte vi politikk, argumenterte og kom frem til konstruktive

løsninger til det beste for trøndersk landbruk. Sånn må det være. Tusen takk til dere som har vært med å bygge laget til nå!

Debattene med de rare utslagene:

Vi lever i kontrastenes tid. Det er de store, globale debattene om klima, penger, data, fake-news, makt og selvstyre, og vi har de små, lokale diskusjonene om en daa her og en daa der kan avses til næringsformål.

Vi har de globale debattene med de rare utslagene. Det er verre å omdanne utmarksressurser til mat gjennom beitedyr, enn å frakte avokado fra Brasil til Norge for at den som spiser den ikke skal spise kjøtt. Det er mulig å forsvare luksusreiser i fly og båt, samtidig som du gir jordbruket skylden for et forverret klima. Det «lønner seg» for Norge å legge ned egen matproduksjon for å få ned klimaavtrykket her i landet, uten tanke for det globale klimaregnskapet. Det «lønner seg» for Norge å importere kjøtt og transportere den hit, istedenfor å produsere den i egen natur. Hensynet til noen få store rovdyr river næringsgrunnlaget fra mennesker som høster fra naturen, noe av det mest kortreiste og naturlige vi gjør. Regjeringen med Venstre i spissen tok med et pennestrøk å la ned hele pelsdyrnæringen, en av de flotteste eksportvarene vi har i dette landet. Samtidig mener regjeringen at eksport skal løse norsk landbruks utfordringer med markedet. Da tenker vi at verden holder på å gå av hengslene. Hvordan kan små grupperinger med særinteresser få så stor makt? Vi ser det i Regjeringen og i samfunnsdebatten. Tiden er overmoden for at en stor interesseorganisasjon som Bondelaget knekker koden for hvordan vi kan fronte sunt bondevett inn i debattene. Vi vil ha Lars Petter på Lindmo for å fronte den norske bonden og vise stolthet over norske matproduksjon på norske ressurser.

Stolthet over trøndersk mat:

Stolthet bør vi kjenne på i Trøndelag. Vi produserer ca 20% av all maten i Norge, bor midt i det norske matfatet og bidrar til det fantastiske samspillet mellom de som produserer volum, produserer spesialiteter, lager den spesielle osten, leverer kyr til Credo og selger lokale spesialiteter. Uten volumprodusenten og samvirkene kunne ikke små lokale produkter fått den tryggheten og minsket sin risiko nok til å leve av produktene sine. Matriket Trøndelag ble kronet med to Michelin-stjerner, vi skal ikke ta fra Heidi Bjerkan den æren hun har for dette, men takke for at hun snakker pent om kvalitet og produktene vi produserer. Vi ønsker derimot å ta litt av æren for det langsiktige arbeidet som er gjort i samspillet mellom liten og stor i Trøndelag. Gjennom jobbing med økt volum, lokalmat, Trøndersk matfestival, Bondens marked og andre aktiviteter som viser frem et mangfold av produkter slik at fokuset på mat og kvalitet blitt sterkt i regionen. Vi kan være stolte av 14 medaljerte oster fra Trøndelag under oste – VM. Kokker og restauranter fremsnakker trønderskmat og kvalitet. De kan gjøre dette fordi vi har mange flinke bønder, mange gode fagmiljø, god langsiktig jobbing i samspillet mellom næringen, rådgivingsorganisasjoner, offentlige, samvirket og andre private organisasjoner. Vi heier på mangfoldet i Trøndelag. Vi holder på å skape noe stort, noe vi skal kjenne på og noe som virkelig er verd å fortelle om. Vi har alle et ansvar for å fortelle historien. Historien om oss og Matriket midt – med historie og kvalitet!

Marked og utfordringer- om å stå sammen:

Kanskje er det dette samspillet mellom nisje og volum at løsningen på de utfordringene vi ser med markedet i dag ligger. Vi har nådd markedstaket i alle husdyrproduksjoner og på melk. Det er vanskelig å se hvordan vi i år skal innrette oss for å heve bondens inntekt, samtidig som vi ikke ser muligheter for å ta ut pris i markedet eller øke produksjonene. SSB sine tall på jordbruksinntekten, der 30% av gårdene gikk med underskudd i 2017, viser at behovet for økt inntekt er stort, spesielt sau og svin.

Balansen korn – kraftfor blir også krevende i år. Når husdyrprodusenten ikke har mulighet til å ta ut økt kraftforpris i markedet, går dette utover husdyrprodusentens inntekt. Spesielt i de

kraftforøvende produksjonene er dette utfordrende. Vi advarer mot kannibalisme i næringen, der produksjoner settes opp mot hverandre. Vi er gjensidig avhengig av hverandre. Uten kornprodusenten har ikke husdyrprodusenten norsk kraftfor og uten husdyrprodusenten har ikke kornprodusenten et marked. Det er i samspillet og mangfoldet vi blir sterke.

Grønt næringen er det bare å heie på og her er det muligheter for økt produksjon.

Matmakt:

Med sterke dagligvarekjeder ser vi at våre samvirker presses hardt på pris og på tilgang i butikkene. Våre merkevarer presses. Dagligvarekjedene har over tid fokusert på at maten skal være billig – og vi som forbrukere tror på det. Det er ikke norsk jordbruk som har kjørt billig mat kampanje over tid – vi ønsker mattrygghet, kvalitet og god dyrevelferd. Dette koster, noe vi skulle ønske dagligvarebransjen også støttet opp under. Et apropos blir da tallene som kom på tirsdag (19.3) – de viser at vi i Norge bruker minst penger på mat i hele Europa.

Vi ser en annen megatrend i verden. Det er kortreist mat med en historie, mat som har en opprinnelse, som vi vet er trygg, mat vi ønsker å gi til våre barn. Vi tror trygg mat blir viktigere og viktigere fremover. Husk; det er bare i Norge vi kan spise rått egg uten redsel for salmonella. Vi tar det som en selvfølge, men det er det ikke. Dette må vi hegne om!

Dyrevelferd:

I Norge har vi god dyrevelferd. Vi har systemer og fokus på å holde planter og dyr friske. Vi sanerer svinebesetninger når det oppdages MRSA, vi flytter potetproduksjon om vi oppdager sykdommer, vi har et regime for vekstskifte i grøntnæringen for å unngå smitte. I det store bildet er vi en av de beste i klassen når det gjelder plantehelse, dyrevelferd og lav antibiotikabruk. Det skal vi være stolte av. Dette er imidlertid ikke en jobb vi kan slutte med. Dette er et ansvar hver og en av oss har hver dag – å ta vare på planter og dyr. Fokuset på dyrevelferd har blitt større, og debatten om hva som er god dyrevelferd preges av aktører utenom jordbruket. Vi skulle ønske oss et Norges Bondelag som hadde vært enda tøffere for å stå opp for det vi mener er god dyrevelferd. Vi leker ikke butikk og vi lever ikke i en Disney-film der dyr snakker. Vi har alle et ansvar for å gi dyrene våre et godt og verdig liv, men vi har også et ansvar for å produsere kjøtt og melk til den norske befolkningen. I et solidaritets-, bærekraft- og sikkerhetsmessig perspektiv er dette vårt ansvar.

Forbrukermakt:

Men poenget er – mange forbrukere vil betale mer for maten. Mange forbrukere vil kjøpe kjøtt fra Audhild og Knut Johan – de vil vite maten sin historie. OG de vil betale. Vi skulle ønske at samvirkene i større grad klarte å posisjonere seg inn i dette markedet. Kanskje er det i samspillet mellom samvirkeorganisasjoner og regionale aktører at man kan finne en modell som gjør at vi kan hente ut de mulighetene som ligger i markedet – kanskje på siden av dagligvarekjedene? Vi mener ikke at samvirkene skal konkurrere ut de små og lokale, men heller være med å løfte mangfoldet og gjøre rommet større. Tiden er inne for å se seg om etter nye måter å nå ut til forbruker der vi blir pushet på kvalitet ikke presset på pris. Så vet vi at mange gjør et godt stykke arbeid her – men med nye teknologier skjer det enormt mye på salg og distribusjonssiden i alle næringer. Det er ingen grunn til at landbruket ikke skal være med på denne utviklingen. Vi tror nye salgs – og distribusjonskanaler vil endre maktforholdet i matvaresektoren. Her må vi passe på at vi ikke blir skviset. Behovet for sterke samvirker og en konsistent politikk som hegner om den selvstendige bondens behov, vil være avgjørende. Konkurransen blir ikke mindre. Ønsket om å kontrollere produksjon, foredling og salg fra både sterke norske og utenlandske aktører vil være tiltagende. Kampen for vår selvstendighet som bønder må kjempes – i fellesskap – hver dag. Vi har noe som andre ønsker – la oss ikke lure av fagre ord og være naive.

Ja til trøndersk foredlingsindustri:

Vi ser med bekymring på det som skjer rundt foredlingsindustrien i regionen vår. Det er viktig for oss at vi har sterke slakteri og foredlings- og meierianlegg. Uten disse rives grunnlaget for å produsere mat i regionen vekk. Det er viktig for oss at vi klarer å opprettholde et slakteri på Steinkjer og på Malvik, meierianleggene på Verdal, Selbu og Trondheim, at Norsk kylling bygger sitt kyllingslakteri og at vi har et mangfold i foredling i regionen. Presset på at levende dyr ikke skal fraktes over lengre avstander vil bli større og da må vi hegne om den strukturen vi har. Vi som bønder, samvirkene og andre private aktører må bidra – men vi trenger også et løft for norsk industripolitikk. Hvordan skal vi sikre at vi har en industri i Norge? Vi trenger rammevilkår som gjør det mulig å skape verdier i norsk industri på norske ressurser – her bør vi i større grad alliere oss med annen industri med mål om bedre nasjonale rammevilkår.

Hvem skal eie jorda?

Det ene vi ikke skal være naive på er maktforholdene i matvaresektoren – det andre er hvem som skal eie landet vårt. Dette er på en måte samme debatt, men med ulike innganger. Det handler om vår mulighet til å være selvstendig næringsdrivende. Det dukker stadig opp saker der kommunenes politiske vilje og fagkompetanse settes på prøve mot eksterne oppkjøpere. Nå sist eksemplifisert på Fosen, der kinesere fikk kjøpe store utmarkseiendommer. Folkens – dette er starten på et press. Kampen våre forfedre kjempet – kampen om å få eie sin egen jord – den kampen står også vi i! Nå må vi ikke la oss lure – nå må vi stå sammen! Det som skjer på Fosen – det betyr noe for hele norsk landbruk. Vi må høres. Vi må rigg vår organisasjon slik at vi fanger opp og er med på debattene rundt disse oppkjøpene.

Lokallagene har en avgjørende rolle i eiendoms-debattene. Dere må fang opp sakene, diskutere og synliggjøre konsekvenser. Det handler også om den fagkompetansen kommunene sitter på i slike saker. I dag er ikke dette godt nok i mange kommuner. Vi oppfordrer dere i lokallagene til å ta en runde med egen kommune – gi tilbakemelding på om kommunen oppleves som faglig god nok.

I året som gikk har vi hatt noen store saker i tillegg til det vi har nevnt:

Tørkesommeren:

Vi har hatt en tørkesommer og en krevende innhøsting. Vi merker klimaet på kroppen. Vi vil takke alle som berget halm og bidro til en dugnad. Etter sesongen ser vi behovet for å gå gjennom avlingsskadeordningen – for å forbedre, men ikke avhende. I tillegg må vi som bønder ta klima og endrede vekstforhold med som en risikofaktor når vi planlegger driften og spre risiko om det er mulig.

Rovdyr:

Vi har hatt en rovdyrsommer der nye områder – langt fra yngleområder – spesielt på bjørn – har blitt rammet. Dette er fortvilende. Det er ingenting vi jobber så mye med og får så lite resultat på. Men når det er sagt – i dette arbeidsåret har vi jobbet mye med å bygge egen faktakunnskap og virkelig gått inn i det tallmaterialet og det grunnlaget som norsk rovviltforvaltning drives på. Vi har oppdaget når vi tar myndighetene på kornet og utfordrer på fakta – så har de ikke svar. Gjennom et grundig arbeid – med Leif på kontoret i spissen – har vi klart å synliggjøre unøyaktigheter som gjør at Rovdata nå går gjennom sitt system, som gjør at ansatte i SNO sier de er enige med oss og at de måtene vi teller rovdyr på er for unøyaktig. Dette har ført til en diskusjon internt hos rovviltforvaltningen som fører til endringer. Vi føler at vi har funnet en inngang – gjennom fakta og fag – ikke de store ordene – til å endre rovviltpolitikken litt fra innsiden. Det er vanskelig for dem å forklare hvorfor man har gjort observert av 6/7 ynglinger på bjørn inn i Rovdata, men fortsatt er yngletallet beregnet til 2,1. Dette får vi gehør for helt inn på Stortinget og inn i Regjeringen. I tillegg kommer ordføreroppøpet, Norges Bondelag har løftet rovdyr opp som en av sine hovedsaker og et massivt trykk fra flere hold – vi får håpe på at trykket og fakta fører til endring. Så er det fortvilende at et parti med et gjennomsnitt på

1,9% på meningsmålingene skal få diktere dette området – her kunne Høyre og Frp stått opp og hjulpet oss om de mener det de sier.

Bondelaga innenfor Rovviltregion 6, dvs Møre & Romsdal og Trøndelag har gjennom det siste året samarbeidet konstruktivt med utnytting av hverandres kompetanse. Det skaper enda større gjennomslagskraft for våre saker, og vi blir oppfattet som viktige aktører som forvaltningen finner interessant å diskutere med.

Jordvern:

Jordvern er et stort tema. Trøndelag er den regionen som omdisponerer mest matjord i hele landet, og det er før E6 mellom Stjørdal og Steinkjer er kommet inn i statistikken. Vi møter jordvern på flere plan og har jobbet med spørsmålet gjennom bla Jordvernalliansen. I tillegg til E6 utbygging, der vi har bidratt til å danne grunneierlag, og grønn strek debatten rundt Trondheim, er det nytt slakteri på Orkanger og travbane på Malvik som har fått mest fokus. Matjorda bør få et mye større og sterkere vern. Her må det politisk engasjement til, og en holdningsendring generelt. Skal vi kunne øke norskandelen i foret og dyrke mere mat til en stadig voksende befolkning sier det seg selv at vi må bygge på berg og ikke midt i matfatet. Vi har bare denne matjorda til låns. Vi skal gi den videre i samme forfatning eller bedre til våre barn!

Rekruttering:

Rekrutteringsbehovet inn i landbruket er stort. Vi må bli flinkere til å framsnakke våre landbruksskoler. Nye og flinke hender trengs inn i hele sektoren. Fra bonden som dyrker maten, til foredlingsindustrien og ikke minst teknologi og forskning. Vi må også bli flinkere til å slippe til neste generasjon når de vil. Vi må hjelpe til, og legge til rette for ungdommen slik at de kan ta over gårdene. Det er et tøft marked hvis man ønsker inn i næringen. Vi oppfordrer til å rekruttere inn nye drivere - ikke selge gården bit for bit!

Samhandling:

Samhandling har vi brukt mye tid på – kanskje for mye tid og vi har kjent på at vi har blitt litt for introverte og ikke tøffe nok i samfunnsdebatten. Mest tid har vi brukt på forholdet mellom fylkeskommunen og fylkesmannen. Den gode samhandlingstonen der vi har løftet sammen – det offentlige og næringen- er satt på prøve. Vi har tidvis følt oss som en kasteball i maktkampen mellom personer og instanser. Dette har tatt fokus og vi har, og leter etter de gode samhandlingsarenaene. Oppgaver og ansvar flyttes fra fylkesmannen til fylkeskommunen. Vi er spente på hva dette vil si for jordbruket. Vi har lyst til å løfte en advarende pekefinger til fylkeskommunen og fylkesmannen – ikke bli så opptatt av dere selv – både politisk og administrativt – at dere ødelegger den gode samhandlingen – det som har gjort oss til den fremste matregionen. Andre regioner holder på å finne ut hvordan de skal jobbe og samhandle – vi vil at Trøndelag skal sitte i fremover når det gjelder regional utvikling med nasjonal betydning. Se hva vi har fått til gjennom for eksempel -Grønn Forskning som de siste 10 årene, gjennom systematisk jobbing har bidratt til 190 mill kroner til forskningsprosjekter i regionen. Forskningsprosjekter vi i næringa har vært bestilt. Vi i næringa er leie av å være en kasteball – vi vil fremover!

Kampen om å bevare:

Det er lenge siden jordbruket har vært så aktuelt – på mange fronter. Og vi som organisasjon og som bønder står mellom det å kjempe for det tradisjonelle – det konservative – det rammeverket som gjør at vi i dag er selvstendige bønder. Vi står i kampen for matjorda – neste generasjoners mulighet til å brødfø seg og sine, vi står i kampen for eiendomspolitikken – som gjør at det er mulig å kjøpe gårder og at produksjonen forsvarer prisen, vi står i kampen for å bevare et vern mot import for å sikre den norske forbrukeren mat inn i fremtiden. Vi står i kampen for å kunne utnytte utmarka til matproduksjon. Vi står i kampen for historien, for tradisjonene, for håndverket og det konservative.

Teknologi:

På den andre siden er det ingen næring som omstiller seg så fort som jordbruket. Vi tar i bruk ny teknologi, vi robotiserer, forsker, utvikler og står på barrikadene for den nye tid. Vi har et enormt datagrunnlag over flere tiår som vi nå ser mulighetene for å ta i bruk for å forbedre produksjonen enda mer – vi utvikler nye produkter og forretningsmodeller. Det er få næringer som er så innovativ og moderne som oss.

Bygge organisasjon:

Det er i dette spennet vi skal smi ut fremtidens organisasjon og jordbrukspolitikk. En politikk for mangfoldet og samholdet og en organisasjon som tar plass i den nasjonale ordvekslingen, som legger premisser for nasjonal, regional og lokal politikk. En organisasjon som henger sammen fra lokallag til styret i Norges Bondelag, og som dyrker frem de gode talentene. Her har vi vært gode – det er nesten i overkant når vi ser på de nasjonale landbruksorganisasjonene vår og hvem som besitter tunge verv. Men vi tørr å våge påstanden at det er gjennom det langsiktige, gode og utviklende landbruksmiljøet at vi klarer å få frem talenter som kan bekle nasjonale verv. Vi er så stolte over dere og heier på dere Marit, Lars Petter, Trine, Nils Asle, Harald, Tor Henrik, Tora og Eilif. Dere er viktige spydspisser for oss – og så må dere ikke glemme underskogen, hvor dere kommer fra og at vi gjerne vil være med å diskutere med dere!

Ny organisasjon vil nok ta mye tid også neste arbeidsår. To skal bli til en – både blant de tillitsvalgte og ansatte. Vi har gjort en god jobb til nå, men den fortsetter. Det handler om tillit, respekt og forståelse for hverandre. Ting blir ikke som før, men det kan gå bra 😊 I bondelaget i Trøndelag har vi hatt tradisjon for å være faglig sterke, fremoverlente og grundige, dette håper vi blir tatt med videre. Da Pål Krister Langlid sluttet på kontoret i Nord – Trøndelag Bondelag sa han noe veldig viktig, som bør være en rettesnor for fremtidens organisasjon – «vi må gjøre en så grundig jobb i bondelaget i Trøndelag, vi må ta de gode diskusjonene og vurderingene og skrive så bra at våre saksdokumenter og argumenter blir hørt og blir regional og nasjonal politikk.»

Om å være lykkelig:

Tilslutt har vi lyst til å si noe som ikke har noe med landbruk å gjøre. Det handler om dere, dere som mennesker i jobben dere gjør. De siste ukene har en av oss fått tett på hvor fort premissene for det livet vi lever endrer seg. Man vet aldri hva som er rundt neste sving. Tenk på det og lag dere gode liv der dere er lykkelige i og med hverdagen dere lever. Finn balansen i det dere gjør – balansen mellom jobb og privat. Finn balansen så dere tar vare på de som er nært dere. Det er det som er viktigst – at dere finner lykke og glede i å være gode bønder, gode foreldre, gode venner og at dere fyller på energi så dere står godt i hverdagen. Det er hverdager det er flest av – så rigg dere slik at dere liker hverdagene deres. God bondevelferd er god dyrevelferd.

Takk for oss!

Protokolltilførsel fra møteleder: I ettertid er vi gjort oppmerksom på at i avsnittet hvor fylkeslederne takker folk som gjør en innsats for landbruket i nasjonale styrer, er flere personer glemt. Fylkesleder beklager dette på det sterkeste.

Ole Henrik Svean, Sp, holdt en kort appell til årsmøtet: God stemning i Sp før forestående landsmøte. Viktig i landbruksnæringa å bygge allianser framover. Samspill mellom kokker og råvareprodusent, viktig å spille på lag. Ta vare på matjord, mangfoldig og spredt bostruktur. Viktig med god regulering og gode omsetningsledd.

SAK 12 INNSPILL TIL JORDBRUKSFORHANDLINGENE

Fylkesleder Kari Åker (STB) la fram felles forslag til innspill jordbruksforhandlingene for de to fylkeslagene.

Frank Røym orienterte om oppretting av tekst i punkt 5.3 og 5.6 i innspillet til jordbruksforhandlingene.

SAK 5B Høring organisasjonsutvalget – saken ble lagt fram av Borgny Grande.

SAK 5A Prinsippvedtak for sammenslåing – saken ble lagt fram av Knut Johan Singstad.

SAK 7A Nye vedtekter for felles valgnevnd - saken ble lagt fram av Knut Johan Singstad.

Til dagsorden ved Julie Gunnerød, STBU: Si i fra hvilken sak vi er på, det blir mye.

Frank Røym orienterte om feil i dokumentet for valgnevnda ang antall år hver representant skal sitte.

Knut Johan Singstad la fram resolusjonskomiteens forslag til resolusjon fra årsmøtet:

Spis norsk!

Gjennom to års arbeid er grunnlaget lagt for å etablere et felles Bondelag i et av landets største landbruksfylker. Landbrukets betydning, både som næring i Trøndelag og som matprodusenter i nasjonal sammenheng vil gjøre et Trøndelag Bondelaget til en betydelig maktfaktor.

Dette skal utøves med kløkt og klokskap, på samme måte som de tidligere fylkeslagene har gjort. Med respekt for den enkelt bonde i hele fylket, og med respekt for den betydningen matproduksjon har som nasjonal matvareberedskap.

Bondelaga i Trøndelag vil uttrykke stor bekymring over reel nedgang i andelen norskprodusert mat på bordet hos den norske befolkning. Gjennom de siste 20 åra er importen av mat firedoblet ifølge Agri Analyse, med den konsekvens at det settes begrensninger i utnytting av egen landbruksproduksjonen.

Trøndelag står for rundt 20 % av landets totale landbruksproduksjon men bare 10% av landets innbyggere. Fylket har noe av de beste utmarksbeiter i hele landet, sterk posisjon innen grønnsaksproduksjon nasjonalt, gode vilkår for kornproduksjon rundt Trondheimsfjorden og et meget sterkt husdyrmiljø. Gjennom jobbing med økt volum, lokalmat, Trøndersk matfestival, Bondens marked og andre aktiviteter vises frem et mangfold av produkter som dokumenter at mangfold og matkvalitet blitt sterkt vektlagt i regionen.

Med store uutnyttet utmarksarealer, sterke fagmiljøer både innenfor volum- og nisjeprodukter, og en foredlingsindustri som har betydelig verdiskapning, ligger alt til rette for å øke andelen norskprodusert mat på bordet hos den norske husholdningen. Dette er trygghet for framtidig matsikkerhet, og vi er klare hvis vi gis sjansen til å utnytte potensialet.

Det er med forbauselse vi registrerer at miljødebatten i mange fora ikke klarer å skille mellom fossilt utslipp og utslipp fra matproduksjon. En matproduksjon som bygger på næringsstoffenes kretsløp gjennom fotosyntese og dyrenes fordøyelse av grønne planter skal skape mer negativt klimaavtrykk enn import av ost fra mellom Europa er krevende å forstå.

Vi ønsker i samhandling med forbrukeren, med grossistene og varehandelen, og med myndighetene å se på hvordan vi kan øke andelen av mat på forbrukerens bord er produsert på norske råvarer. Vi vet at vi produserer mat med lavt forbruk av sprøytemidler i plantekulturer, og lavt forbruk av medisiner i husdyrproduksjon. Kravene til dyrevelferd er av verdens strengeste, og kvaliteten på våre råvarer tilfredsstillende kravene fra de beste kjøkken.

Med de klimatiske endringer vi ser over hele verden er det ikke spørsmål om det kommer matvaremangel også i vår del av verden, men mer spørsmål om når. Vi har fortsatt mulighet til å styrke vår beredskap mot slike hendelser, men det krever aktiv holdning og tiltak som sikrer at produksjonspotensialet opprettholdes.

GENERALDEBATT

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag: Kommunikasjon rundt overproduksjon. Får vondt av ordet «overproduksjon». I butikken finner en mange varer som ikke er norske og som kan produseres i Norge. Alle drar til Sverige og handler billig kjøtt. Ingen vet hva harryhandel er lenger. Vi trenger ord som forstås av alle. Gå i angrepsposisjon, ikke i forsvarsposisjon. Bruk ordet ekstremimport i stedet for overproduksjon.

Norvald Berre, Norsk Landbruksrådgivning Trøndelag: Hilsning fra NLR, bonde-eid organisasjon, som er til for å utvikle landbruket i Trøndelag. Har 60 ansatte som skal ut i større grad selge rådgivning. Vi må ligge langt fram i rådgivninga når det gjelder teknologiutvikling.

Anders Braa, Byneset Bondelag: Kommentar til årsmeldinga til STB – spørsmål til LA21, hva har landbruksnæringa fått ut av prosjektet og hva er ståa i dag? Hva er LA21 2.0, og er det næringas ønske? Ingen møter når det gjelder RK-midler og UTL-midler i 2018, påvirker ikke næringa bruken av midlene lenger?

Kari Åker svarte: LA21 havnet litt i grøfta økonomisk, måtte finne nye løsninger for videre organisering. Vi kan lage et orienteringsskriv på veien videre. Skjetlein vgs, Mære vgs, Oi! og Grønn Forskning er med i utviklinga av veien videre.

Sissel Langørgen, Skjetlein vgs: Naturbruksutdanning, TIP og bygg/anlegg. Kompetansesenter, utvikle grønne næringer for sørdelen av fylket men åpen for alle. Voksenagronom og fagskole gjennomføres av kompetansesenteret, samt kurs og konferanser.

Tore Rennan, NTB: Klima – det oppkonstrueres sannheter som langt ifra er reelle. Drøvtyggere framstilles som klimaproblem. Sett av ressurser som er på nettet og svarer ut usannhetene.

Torgeir Strøm, fylkestinget for SV: Landbrukssamvirke, fellesskap, samarbeid, markedsregulering, markedsrett. Gjennom 100 år er landbrukssamvirket bygget sterkt men markspises hver eneste dag. Bl.a av Rema-Reitan. Bondelaget er tydelig premiss-leverandør for jordbruksforhandlingene og en god kunnskapsleverandør. Vi står sammen om satsing på små- og mellomstore bruk og jordvern. Unge utfordrer på handling når det gjelder klima. Drøvtyggere omdanner gras til menneskemat, men da må vi produsere kjøttet på gras. Ikke hylle rundballeplasten med sang. Ta med mer om økologisk landbruk i innspillet til jordbruksforhandlingene.

Bjørnar Frønes, Åfjord og Roan: Tårnes gård helt ute i havgapet var en av Åfjords største melkebruk, driver nå med korn på god jord og tidlig vår. Enorme flokker grågås tar avlinga både vår og høst. Får ikke avlingsskade, fordi det fins ikke ordning for avlingsskade. Er ikke med i innspillet i år, men det er kortnebbgås og kvitkinngås. Ta med i innspillet at ordninga for beiteskader grågås tas med i innspillet.

Pause i årsmøtet 09.50 – 10.15

Karl Fredrik Okkenhaug satte årsmøtet igjen.

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag orienterte om prosjektet «Bondens medarbeider».

Inger Hovde, NTB: Tenke på hva som gir oss trivsel. Det er for meg dyr på beite. Lykkebobla fikk en sprekk i sommer pga tørke, mens utmarka sto der kraftig og frodig. Ønsker for at det jobbes for å styrke økonomien for at alle beitedyr kan bruke utmarka.

Arve Okkenhaug, NTB: Resolusjonen er god med mange viktige punkt. Dette skal opp i årsmøtet i bondelaget – kan resolusjonen kortes inn litt med de samme viktige punktene, slik at folk leser det. Det å nå fram – ja, vi må være i angrepsposisjon. Vi er for dårlig til å være ut i media. Styrke og samordne arbeidet i landbruksorganisasjonen når det gjelder arbeidet med presse og ulike media.

Replik, Kari Åker: Resolusjon hvor innholdet kan brukes ut mot media.

Replik, Julie Gunnerød: Årsmøteuttalelse gjengis ordrett, resolusjon er et arbeidsdokument.

Tormod Bergum, NTB: Namdalen dannet et regionråd med ordførere og rådmenn i 13 kommuner som sier de ikke skal bli et eget forvaltningsorgan. Namdalsrådet en gang i året utformer felles strategier og innspill. Dette har medført at alle bondelagene i Namdalen har felles regionmøte for å samordne. Hvordan skal de lokale bondelagene håndtere regionene som dannes? Fylkeslaget må diskutere hvordan dette skal håndteres. Skal fylkeslaget være sekretariat i regionene? Nydyrking i innspillet til jordbruksforhandlingene ønskes.

Åste Marie Lindhaug, Krf Fylkestinget: Glad for prosjektet på Oppdal og at ungene får kunnskap om hvor maten kommer fra. Takk for at dere er fornøyd med noen av punktene i regjeringsplattformen. Takk for at bondelaget fins. Jeg skal være med å gjøre vår landbruksminister god med å gi kunnskap om trøndersk landbruk. Da må dere si hva er vi god

på og hva er våre utfordringer. Bruk meg, og la oss spille på lag til det beste for trøndersk landbruk.

Trine Skjærvik, Fosnes Bondelag: Nye vedtekter valgnesmas instruks. Det er lagt opp til personlig vara. Det er i utgangspunktet ikke greit, men fornuftig i en overgangsperiode. For å sikre kontinuitet på sikt, er det viktig med vara i nummerert rekkefølge. Vi må ha en sterk valgkomite, og der er viktig

Ingrid Nielsen, Strinda Landbrukslag: Gårdagen ga meg nytt engasjement og entusiasme. Flott prosjekt på Oppdal. Urbant landbruk, samfunn i endring, det går fort. Kreativ og innovativ, viktig å sette av ressurser til det. Vi har en oppgave i å lytte til forbrukerne våre. Klimautfordringene tas seriøst og det jobbes mye med det både teknologisk og innovativt. Vi må få kunnskap ut til bøndene – vi må være klimasmart, og vi må tenke bærekraft. Vi må akseptere at det kommer nye trender og høre hva forbrukeren vil ha. Kortreist, bærekraftig og økologisk må vi ikke glemme.

Gunnar Alstad, Skatval Bondelag: Miljøvirkemidler – tidligere var det miljøplaner og tiltak rundt det. Nå er det klima, og vi må være med på det også. Vi må være offensive i forhold til klima- og miljøspørsmål. Vi er løsningen og vi kan bidra, er vår holdning. Velferdsordninger – dyrehelseforskriften. Vi må ordne opp i slik at tilskudd heves.

Tor Ole Bjerkan, NTBU: Kunnskap er makt er et ordtak som har holdt seg i 400 år. Vi er god på kunnskapsutvikling og grønn utdanning. Guri Wormdal holdt foredrag på NBUs vårkurs. Det starter som en trend – vi skal spise mindre kjøtt. Denne vokser, flere tilslutter seg. Da må vi ta tak og spre kunnskap. Beslutninger må tas med kunnskap, ikke med følelser og trender.

Anita Marø, NTB: Grundig jobb er gjort for grunnlaget for sammenslåing. Glad for at det skal satses på små- og mellomstore bruk. Inn på tunet er en viktig tilleggsnæring for landbruket. Inn på tunet- samvirket i Norge er en viktig støtte. Har årlig skolebesøk for førsteklasse, samt hjelper til med skolehager.

Julie Gunnerød, STBU: Fylkeslederne i bondelagene er forbilder, takk for innholdsrik tale. Landsstevnet i NBU 2021 samarbeider STBU og NTBU om landsstevnet. Uke 29. Årsmøte og stevne. Oppfordrer til å hjelpe oss denne uka.

Nils Asle Dolmset, TINE: Takker for et veldig godt samarbeid med bondelagene i Trøndelag. Utfordringene i norsk landbruk krever at vi prater i lag, og at vi har gjensidig forståelse for å lykkes. Gode tillitsvalgte skaper vi i lag, bryner oss på hverandre og støtter hverandre. Naturlig at Trøndelag er godt representert i organisasjoner nasjonalt – vi bygger folk for det. Kommunikasjon er utfordrende. Er tilhenger av å sette dagsorden, men noen ganger er det viktig at andre sier det vi skulle ha sagt. Hva gagnar oss best. Glede å se at sammenslåingsprosessen glir sin gang. Medlemmene ivaretas.

Anna N Rathe, STB: Dette er artig, interessant! Kornproduksjon i Trøndelag har sunket med 48.000 mål de siste åra. De små kornbruka sammen med sau ligger på jumboplass når det

gjelder økonomi. Hvordan styrke disse? Driftstilskudd i bunnen? Arealtilskudd, differensiert? Matkorn eller førkorn? Vi må gå på struktur og tilskudd til korn.

Olav Galtvik, Frosta: Grønt, potet og korn. Føler at bondelaget står på siden og heier på oss, i stedet for å komme på banen og i inngrep og samarbeid med oss. Håper det nye Trøndelag har et større ambisjonsnivå for grønt-næringa enn det er i dag. Målpris og tollvern kunne vært nevnt for grønt-næringa i innspillet til jordbruksforhandlingene.

Solbjørg Kjølstad, NTB: Bondelaget gir påfyll, engasjement og mulighet til å si hva vi mener. Små- og mellomstore bruk, glade for at det settes høyt. Investering mulig når små- og mellomstore bruk prioriteres. Forsiktig og tenker bunnlinja. Kjempebegeistra for odelscampen hvor vi hadde to deltagere av yngre garde.

Eli Birgitte Singstad, STB: Jordvern Trøndelag – kampen for matjorda, er kampen for vårt næringsgrunnlag. Vi må være forkjempere for matjorda i egen kommune. Den totale nedbygginga er fortsatt stor, både dyrkajord, dyrkbar jord og næringa sjøl bygger ned mer enn det nasjonale målet. Vi må ha en null-visjon når det gjelder nedbygging av jord. Tall på verdien av matjorda må inn i byggeprosjekt.

Leif Johan Berg, NTB: Pkt 4.3 i jordbruksforhandlingene. Revurdere det som står når det gjelder omfordeling av tilskudd til ammeku. Vil ha konsekvenser, sone 4. Matfylket Trøndelag – en versting i jordvern. E6-utbygging nordover. Anna N Rathe sa at bondelaget er «drittdårlig på jordvern». Med det menes vel at bondelaget ikke kommer i inngripen med myndighetene og får innflytelse.

Borgny K Grande, Kari Åker og Frøydis Haugen oppsummerte generaldebatten:

Frøydis Haugen: Takk for god generaldebatt med mye og mangt. Konstruktive og konkrete. Gås er et tema som stadig kommer opp på årsmøte til Norges Bondelag også. Det er helt klart for lite virkemidler, har vært på besøk hos det nevnte gårdsbruket. Lover ingenting. Klimaavtale forhandles på siden av jordbruksoppgjøret, men det Gunnar Alstad kommer med kan komme inn under jordbruksforhandlingene. Når det gjelder velferdsordningene så fikk de et løft i fjor, men det er heller regelverket som det må gjøres noe med. Prosess som det jobbes med hele tiden. Grønt-næringen ser vi et helt klart vekstpotensiale som henter inntekter fra markedet. Norges Bondelag har et eget grønt-utvalg. Jordvern har noe lavere nedbygging i 2018 enn 2017. Vi må også jobbe med den dyrkbare jorda. Trøndelag nestbest i klassen når det gjelder nydyrking. Kommunikasjon – viktig at landbruket snakker med en stemme, og nasjonalt samordnes det med landbruksorganisasjonene når saker skal ut. Skal stå fram som en samlet næring.

Borgny K Grande: Namdalen blir en prøvestein når det gjelder arbeid i regioner, men vi skal være på og finne en løsning for bondelagene når det gjelder å forholde seg til dette «fjerde forvaltningsleddet». Grønt-næringa og tollvern en premiss for jordbruksoppgjøret.

Kari Åker: Bondens medarbeider må brukes også av andre. Bondelaget er med når det gjelder RK og UTL-midler. Grågåsa skal med, og beklager at den ikke er med. Vi skal stille

opp for NBUs landsstevne! Urbant landbruk skal vi ta med oss. Alle innspill til jordbruksforhandlingene skal vi se på på nytt før innspillet sendes.

Karl Fredrik Okkenhaug ledet møtet fram til lunsj.

Årsmøtet ble hevet for lunsj kl 11.45 – 12.30.

Kari Åker orienterte om at innspill kommet i årsmøtet til jordbruksforhandlingene.

Knut Johan Singstad orienterte om at det ikke kommet store endringer til resolusjonen, og ønsker årsmøtets tillit til at den kan brukes og utformes til en uttalelse fra årsmøtet

Møteleder Frank Røym tok opp arbeidet med resolusjonen til votering. Enstemmig vedtatt.

Vedtatt resolusjon:

SPIS NORSK!

Gjennom to års arbeid er grunnlaget lagt for å etablere et felles Bondelag i et av landets største landbruksfylker. Landbrukets betydning, både som næring i Trøndelag og som matprodusenter i nasjonal sammenheng vil gjøre et Trøndelag Bondelaget til en betydelig maktfaktor.

Dette skal utøves med kløkt og klokskap, på samme måte som de tidligere fylkeslagene har gjort. Med respekt for den enkelt bonde i hele fylket, og med respekt for den betydningen matproduksjon har som nasjonal matvareberedskap.

Bondelaga i Trøndelag vil uttrykke stor bekymring over reel nedgang i andelen norskprodusert mat på bordet hos den norske befolkning. Gjennom de siste 20 åra er importen av mat firedoblet ifølge Agri Analyse, med den konsekvens at det settes begrensninger i utnytting av egen landbruksproduksjonen.

Trøndelag står for rundt 20 % av landets totale landbruksproduksjon men bare 10% av landets innbyggere. Fylket har noe av de beste utmarksbeiter i hele landet, sterk posisjon innen grønnsaksproduksjon nasjonalt, gode vilkår for kornproduksjon rundt Trondheimsfjorden og et meget sterkt husdyrmiljø. Gjennom jobbing med økt volum, lokalmat, Trøndersk matfestival, Bondens marked og andre aktiviteter vises frem et mangfold av produkter som dokumenterer at mangfold og matkvalitet blir sterkt vektlagt i regionen

Med store uutnyttet utmarksarealer, sterke fagmiljøer både innenfor volum- og nisjeprodukter, og en foredlingsindustri som har betydelig verdiskapning, ligger alt til rette for å øke andelen norskprodusert mat på bordet hos den norske husholdningen. Dette er trygghet for framtidig matsikkerhet, og vi er klare hvis vi gis sjansen til å utnytte potensialet.

Det er med forbauselse vi registrerer at miljødebatten i mange fora ikke klarer å skille mellom fossilt utslipp og utslipp fra biologisk matproduksjon. En matproduksjon som bygger på næringsstoffenes kretsløp gjennom fotosyntese og dyrenes fordøyelse av grønne planter skal skape mer negativt klimaavtrykk enn import av ost fra mellom Europa er krevende å forstå. Ved å øke andelen av grasfor i matproduksjonen kan vi redusere import av mais og soya.

Med de klimatiske endringer vi ser over hele verden er det ikke spørsmål om det kommer matvareangel også i vår del av verden, men mer spørsmål om når. Vi har fortsatt mulighet til å styrke vår beredskap mot slike hendelser, men det krever aktiv holdning og tiltak som bidrar til å ta ut produksjonspotensialet og sikre et mer klimanøytralt landbruk.

Vi ønsker i samhandling med et sterkt landbrukssamvirke, forbrukeren, matvarekjedene, og med myndighetene å se på hvordan vi kan øke andelen av mat på forbrukerens bord er produsert på norske råvarer. Vi vet at vi produsere mat med lavt forbruk av sprøytemidler i plantekulturer, lavt forbruk av medisiner i husdyrproduksjon, og krav til dyrevelferd som er av verdens strengeste, OG vi vet at våre råvarer tilfredsstiller kvalitetskravene fra de beste kjøkken.

Vi er klare for å fortsette og produsere enda mer av maten for den norske forbruker.

SAK 15 AKSJONSPLANER

Årsmøtet ble lukket under denne saken.

Nestleder i Norges Bondelag, Frøydis Haugen, orienterte om årets aksjonsplaner.

Borgny Grande takket Kari Åker for det gode samarbeidet, blomster.

Kari Åker takket Borgny Grande for det gode samarbeidet, blomster.

Felles årsmøte ble hevet kl 13.05.

Torsdag 21. mars – Årsmøte for Sør-Trøndelag Bondelag

SAK 1 ÅPNING MED NAVNEOPPROP

Årsmøtet ble åpnet kl. 13.10 og møteleder Frank Røym ledet møtet fra start.

Navneoppnop:

Anne Kindseth Føll foretok navneoppnop. Det var 44 stemmeberettigete utsendinger til stede. Totalt 57 deltagere med gjester, utsendinger, tillitsvalgte, valgnernd og ansatte.

SAK 2 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Invitasjon ble sendt lokallagslederne på e-post 30. januar 2018, og sakspapirer ble lagt på hjemmesiden vår fortløpende fra 21. februar til 15. mars.

Årsmøtet godkjenner innkalling og saksliste, og møtet er lovlig satt.

**SAK 3 VALG AV TO UTSENDINGER TIL Å UNDERSKRIVE
PROTOKOLLEN**

Vara møteleder Laila Iren Veie foreslo Kari Toftaker og Stig Runar Størdal

Årsmøtet valgte Kari Toftaker, Oppdal Bondelag og Stig Runar Størdal, Agdenes Bondelag enstemmig.

**SAK 5A VEDTAK OM SAMMENSLÅING AV SØR- OG NORD-TRØNDELAG
BONDELAG**

Fylkesleder Kari Åker leste opp forslag til vedtak.

Følgende hadde ordet til debatten:

Anders Braa, Byneset Bondelag: Er det sagt noe om fylkeskontor/gjort utredning på det?

Kari Åker svarte at tillitsvalgte ikke har noe med plassering av fylkeskontor, men det er presisert i sak 5B.

Ola Bjørkøy, Meldal Bondelag: Trøndelag vil bli en styrke for oss, det har vi erfart den senere tida. Punkt 7 det legges til grunn at årsmøte i Norges Bondelag vedtar at fylkeslag følger fylkesgrensene. Kan ikke det tas ut nå?

Kari Åker svarte

Kari Toftaker, Oppdal: Godt gjennomarbeidet, men får det noen konsekvenser for innflytelse i Norges Bondelag.

Kari Åker svarte at det skal det ikke fordi forslaget er at vi skal være likt representert som før.

Knut Johan Singstad, STB: Når det gjelder punkt 7 så kan vi komme i en situasjon at Norges Bondelag bestemmer at det ikke blir noen regionreform i Norges Bondelag på årsmøtet. Vi må ikke stille oss i en situasjon der Trøndelag ikke får like stor representasjon som nå.

Møteleder foretok en avstemming.

Vedtak:

Nord-Trøndelag Bondelag og Sør-Trøndelag Bondelag har intensjon om sammenslåing til Trøndelag Bondelag fra 1. januar 2020.

2. Det innkalles til ekstraordinært årsmøter i november 2019 i begge fylkeslag. Innkalling skjer jamfør § 19 i Norges Bondelags lover. Årsmøtene går sammen i konstituerende årsmøte for Trøndelag Bondelag.

3. I henhold til forslag fra organisasjonsutvalget skal fylkesårsmøte fastsette antall styremedlemmer og lokallagets representasjon på årsmøtet.

Styret for Trøndelag Bondelag skal bestå av 7 styremedlemmer, inkludert leder og én nestleder. Det skal være tre varamedlemmer i nummerorden.

Årsmøtet i Trøndelag Bondelag skal videreføres med en utsending per lokallag og tilleggsrepresentasjon på en utsending pr 100 medlemmer.

4. *Konstituerende årsmøte skal:*

- a. Velge leder, nestleder, styremedlemmer og varamedlemmer samt fastsette godtgjørelse for styret for Trøndelag Bondelag*
- b. Fastsette budsjett og arbeidsplan for 2020*
- c. Velge valgnevnd og leder av valgnevnd*

5. *Det legges til grunn at årsmøte i Norges Bondelag vedtar at fylkeslag følger fylkesgrensene.*

Enstemmig vedtatt.

SAK 5B ORGANISASJONSUTVALGETS ENDELIGE RAPPORT – HØRING

Fylkesleder Kari Åker leste opp forslag til vedtak.

Følgende hadde ordet i debatten:

Nils Asle Dolmset, TINE: Ønsker refleksjoner rundt hvorfor en har landet på 2 representanter fra alle de 10 fylkene.

Knut Johan Singstad svarte: Flere modeller. Vi ønsker en ny modell som ikke henger fast i de gamle fylkene.

Nils Asle Dolmset, TINE: På vedtaket om sammenslåing så fylkesleder at vi ikke skal ha noen endring i representantskapet, og med to representanter fra alle de 10 nye fylkene vil det bli en endring.

Møteleder tok opp innstillinga til votering.

Vedtak:

Årsmøtet støtter organisasjonsutvalgets innstilling på følgende områder:

- 1. At Norges Bondelag etablerer en felles modell for alle fylkeslag etter ny fylkesinndeling, med ett fylkesbondelag innenfor fylkene. Norges Bondelags årsmøte 2019 gjør vedtak om at dagens fylkeslag i de nye fylkene slås sammen. Det skal være en fleksibel innfasing. Alle sammenslåinger skal være gjennomført seinest 1. januar 2021.*
- 2. At det etableres en satsing på organisasjonsutvikling for vitalisering og fornying av medlems- og lokallagsarbeid i hele Norges Bondelag. Dette arbeidet må skje i samarbeid mellom fylkene og styret i Norges Bondelag.*
- 3. At lokallagenes representasjon på fylkesårsmøtene skal være én utsending pr lokallag, samt tilleggsrepresentasjon på utsendinger innenfor intervallet 1 pr 50 medlemmer til 1 pr 200 medlemmer. Fylkeslagenes årsmøter bestemmer tilleggsrepresentasjonen.*
- 4. At fylkesstyrene bør ha 5 – 9 årsmøtevalgte faste medlemmer. Det velges 3 varamedlemmer i nummerorden. Det er valgfritt for fylkene å velge en eller to nestledere. Fylkesårsmøtet avgjør størrelsen på fylkesstyret og spørsmålet om en eller to nestledere. Framtidige*

SAK 7 INNKOMNE SAKER

Det er mottatt seks innkomne saker til Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag innen fristen. Styret i Sør-Trøndelag Bondelag behandlet sakene i styremøte 28. februar.

Sak 7A: Nye vedtekter for felles valgnemd Trøndelag

Vedtak i styremøtet:

Styret tar forslag til vedtekter for felles valgkomite for Trøndelag Bondelag til orientering og legger dem fram for årsmøtet for godkjenning.

Fylkesleder Kari Åker la fram forslag til vedtak ettersom saken ble lagt fram tidligere i dag.

Møteleder Frank Røym orienterte om feilen som er nevnt tidligere. Saken ble tatt opp til votering.

Forslag til vedtak i årsmøtet:

Årsmøte i Sør-Trøndelag Bondelag vedtar følgende

Instruks for valgnemnda i Trøndelag Bondelag

1. Valg av valgnemnd

Årsmøtet i Trøndelag Bondelag velger valgnemnd – jfr § 19b, pkt 8 i Norges Bondelags lover. Valgnemnda skal bestå av 6 medlemmer. Valgnemndas medlemmer og varamedlemmer velges for 3 år. Årsmøtet velger leder og nestleder blant de som har vært medlemmer i valgnemnda i 2 år. Lederen og nestleder velges for ett år, medlemmer velges for tre år, men slik at halvparten går ut hvert år.

Valgnemnda skal beså av tre medlemmer fra gamle Sør-Trøndelag og tre medlemmer fra gamle Nord-Trøndelag med personlige varamedlemmer. Leder av valgnemnda velges annen hvert år fra hvert av de tidligere fylkeslagene. For øvrig skal valgnemnda ha medlemmer av begge kjønn, representasjon for aktuelle produksjoner i fylket og en god aldersspredning

2. Valgnemnda arbeidsoppgaver

Valgnemnda skal, i henhold til Norges Bondelags lover av 2014, Kap. IV. "Om fylkeslag av Norges Bondelag", fremme forslag på kandidater til tillitsverv i fylkeslaget jfr § 19 b punkt 5-8. Valgnemnda skal legge fram innstilling for årsmøte i Trøndelag Bondelag til:

1. Leder, for ett år

2. Fra årsmøte 2021 velges tre nye styremedlemmer for to år. Første gang velges tre styremedlemmer for to år og tre styremedlemmer for ett år. Funksjonstid for valg i 2019 er ett og et halvt år.

3. En nestleder blant styrets medlemmer for ett år

4. Tre varamedlemmer i nummerorden

5. Utsendinger til Norges Bondelags årsmøte for to år. Antallet framgår ut fra medlemstall og nøkkelen en utsending pr 600 medlemmer. I tillegg skal det velges like mange varautsendinger der org sjef er siste varamedlem. Årsmøtet i 2020 velger halvparten av årsmøtets utsendingene for ett år.

6. Ordfører og varaordfører for neste årsmøte – funksjonstid ett år.

7. Medlemmer og varamedlemmer i nummerorden for fylkeslagets medlemmer i representantskape.t

8. Andre personvalg årsmøtet skal foreta.

endringer må vedtas i to årsmøter etter hverandre. NBU og NBK velger hver for seg ett medlem med personlig varamedlem til de nye fylkesstyrene.

Årsmøtet støtter ikke organisasjonsutvalgets innstilling på følgende punkter og foreslår:

- 1. At representantskapet møter fylkeslaga med to representanter pr. fylke. Fylkeslagene får da til sammen 20 representanter. 2020 vil være et overgangsår inntil alle fylker er slått sammen. Sammenslåtte fylkeslag kan møte med to representanter i overgangsåret.*
- 2. At representasjon i årsmøtet i Norges Bondelag ut fra medlemstall videreføres med 1/600. Minimumsrepresentasjonen i sammenslåtte fylker endres til 6. Ut over dette møter medlemmer i representantskapet i årsmøtet.*

Videre presiserer fylkesstyret følgende tillegg til rapporten:

- 1. Ressursene som fylkene får tildelt, både økonomisk og personressurser, skal minst tilsvare det vi har totalt sett i dag.*
- 2. Endringene i oppgavefordelingen mellom fylkesmannen og fylkeskommunen kan føre til at færre i disse organisasjonene har landbruksfaglig kompetanse, dette gjør at Bondelagets fylkeskontor kan få en større regional rolle og premissleverandør for landbrukspolitikken og prioriteringene i fylkene. Derfor må det være et mål at fylkeskontorene blir regionale fagkompetansesenter og da må disse tilføres tilstrekkelig med ressurser. Man må se på hele organisasjonen samlet, hvor en ressursgjennomgang av hele Norges Bondelag bør gjennomføres for å vurdere muligheten til å etablere slike regionale fagkompetansesenter. Her bør også utflytting av fagkompetanse fra kontoret i Oslo vurderes, samt at man regionalt har spisskompetanse som kan benyttes i nasjonal sammenheng. Dagens kontorstruktur skal ikke endres på bakgrunn av denne organisasjonsprosessen.*
- 3. En må få på plass gode tekniske løsninger som muliggjør videokonferanser og Skypemøter med bilde på skjerm. Alle fylkeskontor og tillitsvalgte må ha tilstrekkelige utstyr. Det må opprettes et IT-supportsystem for tillitsvalgte i fylkesstyrene.*
- 4. Fylkesstyret og administrasjonen må gå hand i hand. Selv om org. sjefene formelt sett er underlag generalsekretær er det viktig at tillitsvalgte/fylkesleder bidrar til å synliggjøre kravene som stilles en org sjef i et sammenslått fylke. Kraven til en slik jobb vil bli annerledes enn dagens org sjefer opplever. Fylkesstyrene skal involveres i ansettelse av organisasjonssjef.*
- 5. Den skisserte satsingen på vitalisering av organisasjonen må skje i hele organisasjonen. Fylkene blir viktige her, både administrativt og tillitsvalgte. Hvert fylkeskontor bør ha minst en person som jobber med medlemssatsningen og organisasjonsutviklingen. Disse bør inngå i et nasjonalt team. Trøndelag vil bidra til denne satsingen gjennom å bygge organisasjonen, skape aktivitet og flinke tillitsvalgte i organisasjonen. Tillitsvalgkursene og kompetanseutvikling er viktige tiltak og må ses i sammenheng med satsingen. Det bør søkes samarbeid med de regionale landbruksrådene for felles lavterskeltilbud på tvers av samvirkeorganisasjonene.*
- 6. Nord-Trøndelag Bondelag og Sør-Trøndelag Bondelag støtter tidsløypa og fleksibilitet i rapporten ang. årsmøte og fylkesstyret.*
- 7. Det er viktig at rammene for å være tillitsvalgt i de nye fylkene klargjøres på årsmøtet til Norges Bondelag. Godtgjørelsen til fylkesleder og 1. nestleder bør være fast fra Norges Bondelag. Ytterligere rammer bør overføres til fylkene slik at disse kan prioritere hvordan godtgjørelse til øvrige tillitsvalgte skal skje. Valgkomiteen til fylkene må få dette i oppgave.*

Enstemmig vedtatt.

9. Godtgjøring for tillitsvalgte i fylkeslaget ut over fast godtgjøring fastsatt i Norges Bondelags årsmøte.

10. Kandidater til neste års valg nemnd.

3. Valg nemnds arbeid

Arbeidet ledes av valg nemndas leder som har ansvar for innkalling av møter til valg nemnda. Fylkeskontorene er sekretariat. Valg nemnda skal få seg forelagt nødvendige dokumenter for å gjennomføre arbeidet. Valg nemndas forhandlinger er konfidensielle. Det føres protokoll fra valg nemndas møter. Leder i valg nemnda skal være tilstede i sentrale møter for fylkeslaget.

Videre skal valg nemnda arbeide etter følgende punkter:

1. Alle tillitsvalgte som er på valg skal kontaktes skriftlig om de fortsatt stiller til valg. Valg nemndas leder skal ta imot svarene. Valg nemnda setter frist for svar.
2. Kandidater som valg nemnda foreslår skal være forespurt av valg nemnda
3. Valg nemnda innstiller en kandidat til hvert tillitsverv. Ved delt innstilling angis stemmetallet for hver kandidat og de ulike forslagene begrunnes.
4. Valg nemndas innstilling skal normalt foreligge ved utsending til ordinære årsmøtedokumenter jfr § 19 tredje ledd. I særskilte tilfeller kan valg nemndas innstilling fremmes under selve årsmøtet
5. I tillegg til personlige egenskaper, skal valg nemnda legge vekt på
 - a. Aktuelle produksjoner i fylket
 - b. Kjønnfordeling
 - c. Geografisk representasjon. Begge tidligere fylkeslag skal være representert.
 - d. Grunnleggende kunnskap om samvirkets rolle i norsk landbruk
 - e. Oppgavefordeling innen fylkesstyret

4. Årsmøte i Trøndelag Bondelag

Valg nemndas leder og nestleder innkalles til årsmøtet i Trøndelag Bondelag. Valg nemnda leder referer innstillingen for årsmøtet, og har talerett men ikke stemmerett i egenskap av leder i valg nemnda. Valget ledes av ordfører for årsmøtet.

Saksutredning:

Det vises til tidligere sak der vi behandlet et innspill fra valgkomiteene i Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag om vedtekter. Etter den tid er det kommet forslag til standard vedtekter fra Norges Bondelag og forslag til vedtekter er diskutert i Felles Arbeidsutvalg.

Vedtak som forslag.

Enstemmig vedtatt.

Sak 7B: Arealutnyttelse – innspill fra Rissa Bondelag

Vedtak i styremøtet/forslag til vedtak i årsmøtet:

1. Vi fortar en intern kartlegging av situasjon i fylket for å sjekke omfanget av problemet beskrevet av Rissa Bondelag
2. Vi tar så saken opp med Fylkesmannen i Trøndelag som skal påse at landbrukspolitikken gjennomføres som forutsatt som har overoppsyn med kommunen i landbruksspørsmål.

3. Vi vil be om at Fylkesmannen tar opp denne problemstilling i sine dialogmøter med kommunene og påse at jordlovens bestemmelser blir fulgt opp

4. Vi vil be om tilbakemelding fra Fylkesmannen etter dialogmøtene.

Lokallagsleder Petter Harald Kimo la fram saken fra Rissa Bondelag.

Saksutredning:

For å imøtekomme stortingets målsetning om å øke norsk matproduksjon i årene som kommer, må også vi aktive gårdbrukere se på utnyttelsen av de dyrka arealene vi disponerer. Alt for mye av de dyrka arealene, drives av personer som overhodet ikke utnytter potensialet på arealene. Ofte er dette personer som ikke har betydelig inntekt fra jordbruket og eier og driver jorda «av gammel vane». Dette gjelder både korn og grasprodusenter. Ifølge forvaltningen er regelverket for diffust og kravet for lavt til avling til at de kan gripe inn. Kravet om minimum 30% avling i graseng, går ikke på kvalitet men kun på kg for. Det betyr at i for eksempel sone 4 holder det med en høsting av dårlig kvalitet per år for å få arealtilskudd. Oss bekjent, finnes det ikke krav til resultat på korn. Det er lett med dagens verktøy å gi dispensasjoner i uår men på normalår burde det være mulig med gjennomføring av innstramminger. Den gjennomsnittlige bonde burde ikke frykte en slik innstramning. Det ville trolig frigjort store arealer til både leie og kjøp. Dette er områder som har stort potensiale!

Forslag:

- *Myndighetene må stramme inn slik at vi har klare krav til avling, vurdert ut fra potensialet i området. Kravet må være vurdert ut ifra en kombinasjon mengde og kvalitet.*
- *Regelverket bør være så klart at forvaltningen får et godt verktøy til å evt. foreta trekk i arealtilskudd*

Anna Neergaard Rathe la fram fylkestyrets kommentar og forslag til vedtak:

Det vil være bekymringsfullt om dette er situasjonen flere steder i fylket. For å ta dette opp med Fylkesmannen trenger vi en bedre oversikt over situasjonen i fylket og det bør derfor settes i gang en mer omfattende kartlegging av situasjonen. Dett vil danne grunnlaget for å gå videre med saken, blant annet til Fylkesmannen i Trøndelag.

Følgende hadde ordet i debatten:

Tore Bjørkli, Landbruksdirektør: Ta hele Trøndelag i bruk, og landbruksdirektøren er for hele Trøndelag. Også det ikke kapitalintensive jordbruket. Vanskelig å håndheve jordloven når en ikke har noen til å drive, slik det er i noen mindre sentrale områder. Vi har oversikt og kontroll på grasproduksjon og husdyrproduksjon, men vi har ikke normer og avlingskrav på korn. Hva er minimumsavlinga for å få tilskudd på korn, ønskes innspill på. Leiejord, overgangsordning 2009 – 2019 kunne muntlige avtaler godkjennes, etter 2019 skal avtaler være skriftlig. Krav for å få produksjonstilskudd bør være en skriftlig avtale, det er et ønske fra forvaltninga.

Nils Asle Dolmset, TINE: Gå på den som eier jorda, ikke ram bonden som driver økonomisk,

Hans Petter Hestmo, Osen: Har leiejord, og han som eier lever ikke lenger. Provoseres av forslag om at jeg ikke skal få tilskudd fordi jeg ikke har skriftlig avtale.

Knut Johan Singstad, STB: Viktig sak, mye leiejord rundt om , og mange ulike vilkår som grunneier setter. Hva gjør vi med jord som det ikke søkes tilskudd for?

Tore Bjørkli, FMLA: Stor forskjell på myndigheten FM har i lovforvaltning i forhold til kommunen. Veilede hvordan, klagesak (bondelaget kan være klageorgan) eller bruke forvaltningsloven og overprøve kommunen der det kan være nødvendig.

Kari Toftaker, Oppdal: Kommunene kan ha ferdige leieavtaler liggende klare til signering.

Votering.

Vedtak:

1. *Vi fortar en intern kartlegging av situasjon i fylket for å sjekke omfanget av problemet beskrevet av Rissa Bondelag*
2. *Vi tar så saken opp med Fylkesmannen i Trøndelag som skal påse at landbrukspolitikken gjennomføres som forutsatt som har overoppsyn med kommunen i landbruksspørsmål.*
3. *Vi vil be om at Fylkesmannen tar opp denne problemstilling i sine dialogmøter med kommunene og påse at jordlovens bestemmelser blir fulgt opp*
4. *Vi vil be om tilbakemelding fra Fylkesmannen etter dialogmøtene.*

Enstemmig vedtatt

Sak 7C: Soneinndeling – innspill fra Rissa Bondelag

Vedtak i styremøtet/forslag til vedtak i årsmøtet:

1. *Saken tas med i vårt innspill i årets jordbruksforhandlinger.*
2. *Styret vil avvente videre oppfølging til etter debatten i årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag.*

Lokallagsleder i Rissa Bondelag, Petter Harald Kimo, la fram saken på vegne av lokallaget.

Saksutredning

I gamle Rissa kommune, er vi i sone 4, til tross for at den aller meste av matjorda vår er desidert best egnet til grasproduksjon. I gamle Leksvik kommune, som i store deler ligger sørvendt ved fjorden, er i sone 5a. Det ville vært mye mer naturlig at gml. Rissa kommune hadde tilhørt sone 5a. Det ville blitt mere naturlig etter vi ble Indre Fosen kommune.

Dagens situasjon gjør at grasproduksjonen «taper» i konkurransen på leiemarkedet pga. arealtilskuddet er vesentlig høyere på korn kontra gras i sone 4. Det produseres for mye dårlig korn på marginale områder i Indre Fosen som hadde vært godt egna til grasproduksjon. Det er stort fokus nasjonalt på at det produseres mere og mere kjøtt i kornområder. Vi bør samtidig ha en gjennomgang på hva som er kornområde og hva som er grasområde, slik at rett produksjon blir på de rette arealene.

Forslag:

Sør-Trøndelag Bondelag bør bistå i en gjennomgang av soneinndelingen for de som måtte trenge det ovenfor myndighetene og få den mere hensiktsmessig. Deriblant jobbe for å få hele eller en større del av Indre Fosen over i sone 5a.

Eli Birgitte Singstad la fram fylkesstyrets kommentar og forslag til vedtak:

Dette er i utgangspunktet ingen enkel sak da dagens soneinndeling har vært forsøkt endret en rekke ganger av ulike fylkeslag og uten hell. For ca. 15 år siden ble det under landbruksminister Lars Sponheim laget en utredning som konkluderte med en større

forenkling av sonegrensene og at de i hovedsak skulle følge kommunegrensene. Norges Bondelag avviste dette forslaget. Det er mulig at en med dagens landbruksminister Bollestad kan ta opp til ny revidering dagens sonegrenser. Det kan imidlertid bli litt av et «humblebol» da alle nok ønsker seg opp en sone, i alle fall de som ligger inn til dagens sonegrense.

Følgende hadde ordet i debatten:

Hans Petter Hestmo, Osen: Litt passivt hvis urett for flere skal være argument for ikke å ta tak i dette.

Andreas Ledsaak, Ørland: Generell gjennomgang er fornuftig. Hvis vi skal gå for dette så må vi se på alt under ett. Kan utgjøre store summer for enkelte hvis vi risikerer endringer. Grensene kan ikke settes vilkårlig. Må forankre forslaget i eget årsmøte. Styret i Ørland BL er enig i forslaget.

Ola Bjørkøy, Meldal: Godt forslag at vi ser på det. Dette må det tas en runde på for å ordne opp i urimelighetene.

Ingrid Nielsen, Strinda: Ser at soneinndelingene kan slå ut urettferdig og at det må tas en gjennomgang av soneinndelingene.

Tormod Herre, Rennebu: Dette er en veldig stor sak, og vi må diskutere premissene dette skal gjøres på. Foreslår at vedtak utsettes til ekstraordinært årsmøte og at saken tas opp på nasjonalt plan først.

Petter Harald Kimo, Rissa: Hensikten er å få en gjennomgang og at det er det som ligger i vedtaket.

Knut Johan Singstad, STB: Vi må tørre å se på det, men dette er ingen enkel oppgave. Er vi villige til å gi fra oss noe? Enig i at vi må få en mer rettferdig inndeling.

Kari Åker foreslår at punkt 1 står, mens vi ser på formuleringa i punkt 2.

Kari Toftaker, Oppdal: Her må det gjøres et grundig forarbeid før det løftes til landbruksministerens kontor.

Forslag til vedtak ble lagt fram av Eli Birgitte Singstad. Ingen tok ordet etter framlegget.

Vedtak:

1. *Saken tas med i vårt innspill i årets jordbruksforhandlinger.*
2. *Styret oppnevner en arbeidsgruppe for å se på utfordringer på soner og muligheter for eventuelle endringer*

Enstemmig vedtatt.

Sak 7D: Beitetid – innspill fra Ørland Bondelag og Bjugn Bondelag

Vedtak i styremøtet/forslag til vedtak i årsmøtet:

- *Styrene i Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag tar dette med i innspillet til årets jordbruksforhandlinger. Det argumenteres for en fleksibilitet der kommunene kan dispensere for kravet til beitetid dersom klimaforhold tilsier det.*
- *Saken sendes andre fylkeslag for å sjekke om det er tilsvarende problemstillinger i andre deler av landet*

Lokallagsleder i Ørland Bondelag, Andreas Ledsaak, la fram saken på vegne av Ørland Bondelag og Bjugn Bondelag.

Saksutredning:

Ørland og Bjugn kommuner er i tilskuddsone 4. Tilskuddskriteriene fastslår at storfe må beite i minimum 16 uker for at det kan søkes om beitetilskudd i denne sonen. Sone 5-7 har kun krav om 12 uker. Mai måned kan ofte være svært kald på Trøndelagskysten. September er ofte meget våt. Dette gjør det vanskelig å holde storfe (spesielt mindre dyr) utendørs på forsvarlig vis.

Forslag:

Sør-Trøndelag Bondelag må aktivt jobbe for å senke kravet om beitetid for å få utbetalt beitetilskudd fra 16 til 12 uker i sone 4

Halvor Braa la fram fylkestyrets kommentarer og forslag til vedtak: Dette kan være en problemstilling som berører flere områder av landet og vi bør sjekke med andre fylkeslag om det er tilsvarende utfordringer. Dersom dette er tilfelle er sjansen større for at andre fylkeslag tar dette med i sine innspill.

Det vil være hensiktsmessig med en unntaksregel til dagens krav, der kommunene etter bestemte vilkår kan dispensere for kravet om beitetid. Slike årsaker kan blant annet være klimaforhold.

Følgende hadde ordet i debatten: Ingen hadde ordet i debatten.

Vedtak:

1. *Styrene i Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag tar dette med i innspillet til årets jordbruksforhandlinger. Det argumenteres for en fleksibilitet der kommunene kan dispensere for kravet til beitetid dersom klimaforhold tilsier det.*
2. *Saken sendes andre fylkeslag for å sjekke om det er tilsvarende problemstillinger i andre deler av landet*

Enstemmig vedtatt.

Sak 7E: Tilskudd til utsatt jordarbeiding – innspill fra Ørland Bondelag og Bjugn Bondelag

Vedtak fra styremøtet/forslag til vedtak:

Vi viser til vårt innspill i Jordbruksforhandlingene 2018 og til det nye regelverket for Regionale Miljøtiltak 2019. Tilskudd til erosjonsklasse I (vinderosjon) er nå en del av regelverket for 2019.

Lokallagsleder i Ørland Bondelag, Andreas Ledsaak, la fram saken på vegne av Ørland Bondelag og Bjugn Bondelag.

Saksutredning:

Det er mye vind og mye kornareal i Ørland. Området er dermed utsatt for vinderosjon. Tilskuddet for utsatt jordbearbeiding (vårpløying) har imidlertid falt bort. Første året der man ikke fikk tilskudd til utsatt jordarbeiding pga vind var 2016, som resultat etter jordbruksoppgjøret 2015. I 2016 ble det innført prioriterte områder, med fokus på vannerosjon, antagelig som en tilpasning til EUs vanddirektiv. Så i 2016 og 2017 fikk de som var innenfor prioriterte områder (med erosjon til vann) tilskudd. I 2018 fikk man tilskudd innenfor prioritert område og en mindre sum til de utenfor. Men det er altså fortsatt slik at det er erosjon til vann som skal ligge til grunn og ikke vind som er problemet på Ørlandet.

Forslag: Sør-Trøndelag Bondelag må arbeide for å gjeninnføre tilskudd for utsatt jordbearbeiding i kystkommunene for å hindre vinderosjon

Knut Johan Singstad la fram fylkesstyrets kommentarer og forslag til vedtak:

Dette er en sak som Sør-Trøndelag Bondelag har arbeidet med de siste to årene, og vi har hatt kravet om tilskudd til endra jordarbeiding med som krav i våre innspill til jordbruksforhandlingene. Vi har lyktes med å få til dette fra 2019 og erosjonsklasse I er nå med i regelverket for endra jordarbeiding. Det er viktig at kommunene også prioriterer slike tiltak og lokallagene bør jobbe aktivt for dette.

Følgende hadde ordet i debatten:

Andreas Ledsaak: Vannerosjonsmidler, mens problemet på Ørland er vind.

Tore Bjørkli, FMLA: Riktig at det er vannerosjonsmidler. Har fått til i år at vinderosjon er med, men ta det med i jordbruksforhandlingene at det skal være midler til vinderosjon også mer langsiktig enn det er i dag.

Anna N Rathe: Ta med forslaget fra Tore Bjørkli i vedtaket vårt, slik at det blir en videreføring. Diskuteres i pausen.

Knut Johan Singstad la fram forslaget til vedtak. Ingen tok ordet etter framlegget.

Vedtak:

Vi viser til vårt innspill i Jordbruksforhandlingene 2018 og til det nye regelverket for Regionale Miljøtiltak 2019. Tilskudd til erosjonsklasse I (vinderosjon) ble en del av regelverket for 2019. Vi skal jobbe for at dette videreføres også kommende år.

Enstemmig vedtatt.

Sak 7F: Refusjon av møteutgifter – innspill fra Byneset Bondelag

Vedtak i styremøtet/forslag til vedtak i årsmøtet:

- Forslaget fra Byneset Bondelag avvises under henvisning til at det ikke økonomiske rammer tilstrekkelig til å gjennomføre forslaget fra Byneset Bondelag.
- Vi vil oppfordre lokallagene til å vurdere å dekke reisekostnader og eventuelt andre kostnader for sine utsendinger.
- Vi vil oppfordre lokallagene til å søke om midler til aktive lokallag der potten for 2019 er økt fra 100.000 kr til 200.000 kr.

Lokallagsleder i Byneset Bondelag, Anders Braa, la fram saken på vegne av lokallaget. Det er gjort utredninger fra fylkeslaget som er god. Saken dreier seg om overføringer til lokallagene. Med det som har framkommet, så **forslaget trekkes** i denne omgang.

Saksutredning:

Det koster å drive godt lokallagsarbeid og med dagens tilbakeføring til lokallag blir det lite penger igjen til å drive aktivt arbeid for medlemmene. For lag med medlemmer eksempelvis med anledning til å sende 3 representanter til årsmøte, vil det bli en betydelig sum i bare fraværsgodtgjørelse og utgifter for totalt 6 dagsverk på et to dagers møte. Andre møtegodtgjørelser, faste poster og et lite styrehonorar gjør at alle overføringer og vel så det er brukt opp. Selv om vi har god økonomi og målet ikke er å spare penger i lokallagene er dette et dårlig utgangspunkt, spesielt for lag som ønsker å holde høyt aktivitetsnivå. Det er gjerne en grunn til en stor og fornøyd medlemsmasse og da må lokallagene ha økonomi til å jobbe godt. Det kan ikke forventes at det er kapasitet i hvert enkelt lokallag til prosjektsatsing og ekstern finansiering til aktiviteter. Vi tar ofte ikke ut godtgjørelse, men en kan ikke forvente dette og en får ikke gode folk til å engasjere seg om en ikke kan til en viss grad kompensere for avløserutgifter og ofte tapte lønnsinntekter i tillegg. Istedenfor å øke overføringene foreslår vi at mulighetene for refusjon til lokallagene bedres. Dette fører til en mer rettferdig løsning og lokallagenes inntekter står bedre i forhold til hva en deltar på enn om tilbakeføringene bare øker på generelt grunnlag.

Forslag:

Lokallagene gis overføringer fra bondelaget sentralt tilsvarende dagsgodtgjørelse per deltager per dag på fylkeslagets årsmøte og andre samlinger hvor det er dagsfravær.

Skulle forslaget bli vedtatt bedres muligheten til en sunn økonomi i lagene og mulighet for å opprettholde faglige aktiviteter. Vi ønsker at administrasjonen ser på for økonomien for fylkeslaget i dette og bringer det videre i bondelaget. Det må være rom for en sunn økonomi og handlingsrom i et aktivt lokallag!

Følgende hadde ordet i debatten:

Frøydis Haugen kommenterte: Dette med kostnader er del av arbeidet med omorganiseringa og prosessen organisasjonen står i.

Forslaget er trukket.

Pause i årsmøtet kl 14.40 – 14.50

Vedtakene i sak 7C og 7E ble gjort her, men protokollføres for enkelthets skyld under saken.

SAK 8 ÅRSMELDING 2018

Kari Åker la fram styrets forslag til Årsmelding 2018.

Følgende hadde ordet i debatten:

Berit J Sølberg: Kristine Ek Brattset deltok på NBs årsmøte, satt i resolusjonskomiteen. Tas inn i den digitale versjonen av årsmeldinga.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner den fremlagte årsmeldinga for 2018.

SAK 9 REGNSKAP 2018

Organisasjonssjef Jon Gisle Vikan la fram regnskapet for 2018.

Dette regnskapet omhandler drifta av Sør-Trøndelag Bondelag som er en del av regnskapet til Norges Bondelag. Husleie, drift av kontoret og ansatte går under Bondelagets Servicekontor AS sitt regnskap. Lokallagene skal nå ha fått en spørreundersøkelse slik at Norges Bondelag får en oversikt over midler lokallagene har. Viktig at denne besvares.

Regnskapet er på side 62 og 63 i Årsmelding for Sør-Trøndelag Bondelag 2018. Det viser et betydelig overskudd på kr 232.248,50 og må ses i sammenheng med regnskapet for 2017 som viste et betydelig underskudd. Norges Bondelag fører løpende regnskap.

*Styret behandlet regnskapet i styremøtet 28. februar 2019 og fattet følgende vedtak:
Styret tar regnskapet for 2018 til orientering og legger det fram for årsmøtet til godkjenning.*

Følgende hadde ordet i debatten:

Ingen tok ordet.

Votering.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner regnskapet for 2018. Overskuddet overføres egenkapitalen.

Enstemmig vedtatt.

SAK 10 STRATEGI- OG ARBEIDSPLAN 2019

Knut Johan Singstad la fram forslag strategi- og arbeidsplan for Sør-Trøndelag Bondelag 2019.

I løpet av 2019 skjer det en sammenslåing av Sør- og Nord-Trøndelag Bondelag dersom årsmøtene i Trøndelag følger styrenes innstilling og dersom årsmøtet i Norges Bondelag følger Organisasjonsutvalgets innstilling. I løpe av 2019 vil arbeidet med ny Strategi- og

Ny rådgiver i Sør-Trøndelag Bondelag, Per-Anders Robertsen, presenterte seg selv under valget.

FYLKESSTYRET:

Fylkesleder for 1 år: Kari Åker Rissa Gjenvalg
Skriftlig valg: 39 stemmer for, 2 blanke, 1 ikke tilstede

Ny opptelling: 41 stemmeberettigete.

2 styremedlemmer for 2 år: Halvor Braa Byneset Ny
Skriftlig valg: 37 stemmer, 2 blanke, 2 forkasta.

Petter Harald Kimo Rissa Ny
Skriftlig valg: 39 stemmer, 2 blanke

Nestleder for 1 år: Frank Røym Soknedal
Skriftlig valg: 36 stemmer, 2 blanke, 1 forkasta, 1
stemme for H Braa og en for Petter H Kimo

2 styremedlemmer ikke på valg: Frank Røym Soknedal 1 år igjen
Eli Birgitte Singstad Agdenes 1 år igjen

VARAMEDLEMMER TIL FYLKESSTYRET I NUMMERORDEN FOR 1 ÅR:

1. Odd Arne Hoel Oppdal Ny
 2. Jorid Oliv Jagtøyen Melhus Ny
 3. Yngve Røøyen Rindal Ny
- Valgt ved akklamasjon.

Org.sjef Jon Gisle Vikan orienterte om bakgrunnen for at vi ikke har ekstern møteleder i årsmøtet. Det har handlet om økonomi ved å bruke en fylkesstyrerepresentant.

Julie Gunnerød fremmet følgende forslag til møteleder: Laila Iren Veie

MØTELEDER FOR EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE I SØR-TRØNDELAG BONDELAG 2019

Frank Røym Soknedal

Skriftlig valg på to kandidater: Frank Røym: 18 stemmer
Laila Iren Veie: 22 stemmer
1 blank
Laila Iren Veie er valgt.

Ola Bjørkøy redegjorde for bakgrunnen til valgkomiteens forslag til utsendinger.

Arbeidsplan for Trøndelag Bondelag starte opp og blir vedtatt på ekstraordinært årsmøte. På årsmøtet i 2015 ble Strategiplan 2015 – 2020 vedtatt. Den har varighet til det blir vedtatt ny strategiplan. Styret i Sør-Trøndelag Bondelag viderefører derfor Arbeidsplan 2018 som arbeidsplan 2019 med noen mindre endringer, er fylkesstyrets forslag.

Følgende hadde ordet i debatten: Ingen tok ordet.

Votering.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag vedtar vedlagte Arbeidsplan 2019.

Enstemmig vedtatt.

SAK 11 BUDSJETT 2019

Organisasjonssjef Jon Gisle Vikan la fram forslag til budsjett 2019.

Følgende hadde ordet i debatten: Ingen tok ordet.

Votering.

Vedtak:

Årsmøtet i Sør-Trøndelag Bondelag godkjenner Budsjett 2019.

Enstemmig vedtatt.

SAK 14 VALG – VALGNEMDAS INNSTILLING

Tellekorps: Trond Hodne, Anne K Føll og Per-Anders Robertsen.

Valgnemdas leder, Ola Bjørkøy, la fram innstillinga fra valgnemda.

Halvor Braa og Petter Harald Kimo presenterte seg selv. Ola Bjørkøy presenterte Odd Arne Hoel og Jorid Oliv Jagtøyen. Yngve Røøien presenterte seg selv.

Julie Gunnerød stilte spørsmål til om en nestleder i fylkesstyret skal være møteleder i et årsmøte. Har ingen forslag nå, men vi må gjøre noe med det.

Bjørnes Frønes: Utsendinger til årsmøtet i Norges Bondelag, merker meg det at det er tre fra Rissa blant de ni utsendingene. Har ingen forslag nå.

Møteleder Frank Røym gjennomførte valget.

Det var 42 stemmeberettigete i salen under valget.

UTSENDINGER TIL ÅRSMØTE I NORGES BONDELAG 2018/2019:

1. Knut Johan Singstad Hemne
 2. Frank Røym Soknedal
 3. Eli Birgitte Singstad Agdenes
- Alle valgt i 2018.

UTSENDINGER TIL ÅRSMØTE I NORGES BONDELAG 2019/2020:

1. Halvor Braa Byneset valgt ved akkl.
2. Petter Harald Kimo Rissa
3. Jorid Oliv Jagtøyen Melhus
4. Jostein Stranden Rissa
5. Per Albert Sjørdal Rørosbygdene

Hans Petter Hestmo, Osen fremmet forslag om Bjørnar Frønes som kandidat i stedet for Jostein Stranden.

Ved å vise stemmetegn ble det stemt:

Jostein Stranden: 29 stemmer

Bjørnar Frønes: 12 stemmer

VARAUTSENDINGER TIL ÅRSMØTE I NORGES BONDELAG 2019:

1. Andreas Oust Ledsaak Ørland
 2. Norvald Berre Strinda
 3. Marit Kjøren Selbu
 4. Kari Toftaker Oppdal
 5. Jon Fredrik Skauge Orkdal
 6. Yngve Røøyen Rindal
 7. Trond Larsen Hitra og Frøya
 8. Berit Sølberg LL Nord
- Valgt ved akklamasjon.

VALGNEMDA FOR FELLES TRØNDELAG BONDELAG MED PERSONLIG VARA

Personlig vara:	Jostein Stranden	Rissa	1 år igjen
	Arne Hernes	Ørland	
Personlig vara:	Norvald Berre	Strinda	3 år igjen
	Egil Berdal	Snillfjord	
Personlig vara:	Marit Kjøren	Selbu	2 år igjen
	Anna N Rathe	Melhus	
Personlig vara:	Odd Magne Storflor	Hegra	2 år igjen
	Gerhard Røsseth	Nærøy	

Personlig vara:	Helga Opheim	Ekne	1 år igjen
	Tore Kaldahl	Namdalseid	

Personlig vara:	Inger Hovde	Stod	3 år igjen
	Trine Skjærvik	Fosnes	

LEDER I VALGNEMDA FOR 1 ÅR:	Jostein Stranden	Rissa
-----------------------------	------------------	-------

NESTLEDER I VALGNEMDA FOR 1 ÅR:	Odd Magne Storflor	Hegra
---------------------------------	--------------------	-------

GODTGJØRESLER

Sør-Trøndelag Bondelag følger Norges Bondelag sine satser og regler for godtgjøring:

Oversikt over satsene som ble vedtatt på årsmøtet i Norges Bondelag 2018:

Reisegodtgjørelse etter statens satser.

Daggodtgjørelse over 4 timer Kr 2.200,-

Halv dag, under 4 timer Kr 1.100,-

Telefonmøte Kr 500,-

I tillegg foreslår valgnemda følgende godtgjørelse i Sør-Trøndelag Bondelag for 2019:

Fast telefongodtgjørelse til nestleder: Kr 2000,-

Fast telefongodtgjørelse til øvrige styremedlemmer: 1000

Fast godtgjørelse til nestleder: 6000

Fast godtgjørelse til bondelagets styremedlemmer og

Varmedlemmer som møter fast. Gjelder også STBK og STBU: 3000

Vedtak godtgjørelser:

Godtgjørelser vedtatt som foreslått av valgnemda.

Enstemmig vedtatt.

SAK 13 ÅRETS LOKALLAG 2018

Kari Åker la fram saken under opptelling i valget.

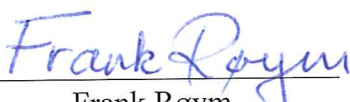
Sør-Trøndelag Bondelag utnevner Oppdal Bondelag til Årets Lokallag 2018.

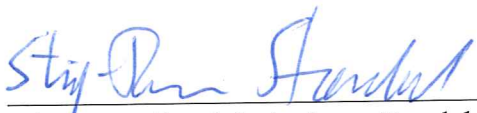
Lokallagsleder Kari Toftaker takket på vegne av Oppdal Bondelag.

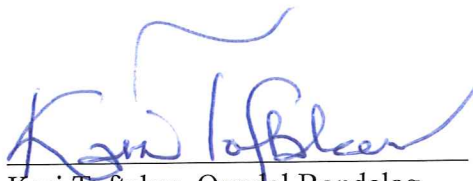
Kari Åker takket Anna Neergaard Rathe og Knut Johan Singstad for innsatsen i fylkesstyret.
Kari Åker takket møtelederne Frank Røym og Laila Iren Veie med blomster.

Møtet ble hevet kl. 16.40

Underskrifter for protokoll for Årsmøte i Sør-Trøndelag Bondelag 20. og 21. mars 2019:

Frank Røym,
Møteleder

Stig Runar Størdal, Agdenes Bondelag

Kari Toftaker, Oppdal Bondelag